

חיה חרד (מחזיקה בכתובה) זרק עליה כריזם בראשה...

ממי שהיה אז מנכ"ל מישרד העבודה והרווחה, צבי צילק, כי ינסה לשכנע את חרד, שליח משרדו, שיראג לי אשתו.

תגובת חרד, כפי שנמסרה ממקום מושבו בניו יורק: "היא קיבלה מעל ומעבר למגיע לה". מחשבותיה לא היו נתונות או לאש" תו. באותם ימים ממש אירגן בניו יורק ירידת עסקה. בנדיבות רבה חילק עברי דה לכל יורד המבקש לחזור לארץ. ניסה להציג עצמו כעובד מסור, שכל דאגותיו נתונות למדינה.

לא חלמנו על היענות כזו, אמר בתרגומה לעיתונאים. "השתדלי להיות אשתו השניה של גבר. גורלה של האשה הראשונה קשה", כותבת מרלין פרנץ, סופרת פמיניסטית, בספרה החדש, HER MOTHER'S DAUGHTER.

ואכן, כעת מתגוררת חיה חרד בדירה זעירה, נקיה להפליא, בשכונה צפופה בקריית גת. חולנית, אינה עוזרת, בודדה. עמוס חרד מתגורר בבית מפואר באשקלון, במחיצת אשתו ושני בניה. הוא נושא במישרה ממלכתית בכירה. כעקשנות עיקבית אין הוא עונה לצלילי ההטלפון, מסרב להגיב.

פסקה הלה נכנס לתוקפו כמועד. היא נותרה ללא רכוש, ללא דמי מזונות, בודדה. ואז מכר חרד את דירת תם המשותפת. כשביקשה את מחצית הסכום ממכירת הדירה, סירב להיענות לבקשה. בינתיים נשא לאשה את חנה שוקרון, נולדו להם שני בנים. חרד ומישפחתו החדשה נסעו לניו יורק, שם עבר כשליח מטעם מישרד העבודה והרווחה.

מתוך מיכתבה של חיה חרד אל שר העבודה והרווחה: "אני פונה אליך כי בקשת עזרה, בתיקה שתסייע בידי להחזיר ארצה את בעלי, עמוס חרד, עד לסיום ההליכים המשפטיים שבהם אנו מצויים. הבית שבו אני גרה נמכר עליידי עמוס, ורוכשי הבית לוחצים עלי בנושא זה. אבקשך לדאוג שעמוס חוזר ארצה לסגירת הנושא.

כאיש ציבור, שליח מדינת ישראל, על עמוס להיות ללא כל דופי, ובריחתו אינה תואמת לגדרש. אני בטוחה שכי אדם העומד בראש מישרד ממלכתי תדאג שעובדיך יהיו דוגמה אישית". סופה של הפרשה: הדירה נמכרה. חרד נאלצה להיוותר ללא קורת גג, פנתה שעלולה להיוותר ללא קורת גג, פנתה לתיקשורת, לנעמ"ח. אל כל מה שהיה מוכן להקשיב. מאשה לובלסקי ביקשה

ברישלסון רכש את ביתו של משה רייך בצהלה.

כשהיא מבולבלת לחלוטין, היא סירבה. מאז אותו רגע הפכו חייה לסיטמתמשך. וכבר לא ידעתי אם אני טובה או רעה", היא אומרת.

גורן חתם

עמוס חרד עזב את ביתם המשותף כשהוא לוקח עימו את שני ילדיהם הקטנים, את כל חפציה של אשתו ואת כל הרהיטים. היא נותרה לבדה בדירה ריקה. הוא אסר עליה לפגוש את ילדיה. מתוך מיכתבה לשר העבודה והרווחה: "הילדים נלקחו ממני, מבלי שתהיה לי אפשרות לראותם ולדבר איתם. על כן אני הולכת לבית הספר בשעות החפסקה, כדי שאוכל לפגושם ולשוחח איתם.

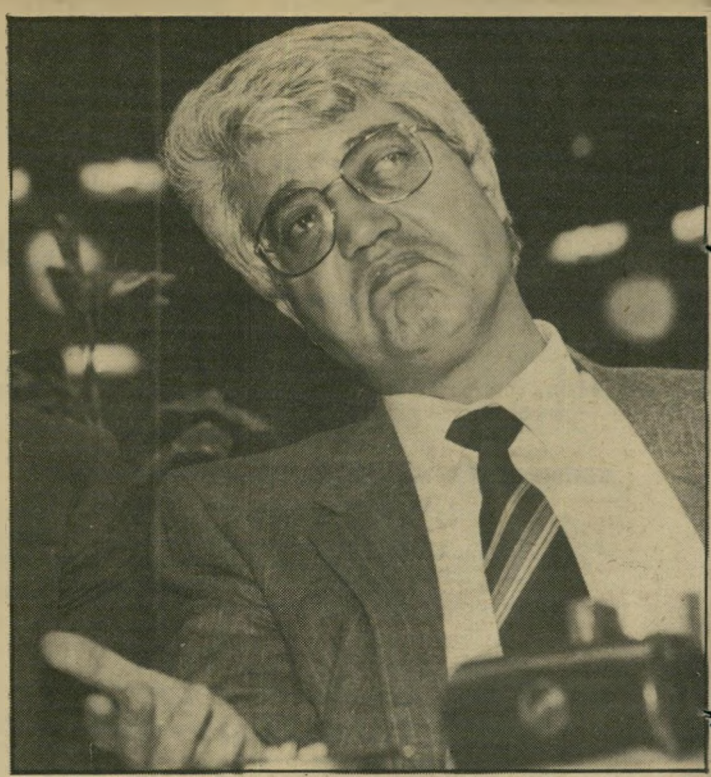
עד לפני זמן מה נתן לי סגן המנהל חרד מיוחד, שבו יכולתי לשבת קצת עם הילדים כשבאתי. כשנודע לבעלי על כך, הוציא אישור, בחתימת מנהל בית הספר, שבו כתוב כי ביקוריי מפרעים להם.

לי לא נאמר דבר עליך, ולא הוזהרתי אפילו פעם אחת עליך. שאסור לי לבוא לבית הספר. כעת אין לי בכלל אפשרות לראות את הילדים, וקשה לי לתאר לכם את מצבי הנפש. ב-1978 חוייבה חרד לקבל גט מבילה, מאחר והיא מאוסה בעיניו. כך פסק בית הדין הרבני הגדול. "אם כתוך שלוש חודשים תעמוד האשה כי סירובה, ולא תיאות לקבל גט פיטורין, ישיש הבעל כתובה ויפטר מכל חיוביו כלפיך, וינתן לבעל היתר נישואין", נאמר בפסק הדין.

מתוך מיכתבה של חיה חרד לרב שלמה גורן: "אני מראש מתנצלת ש מחשבותי לא תמיד תהיינה מנוסחות כבירור רב, כי אשה פשוטה אני וכל עיסוקי היו לטיפול בבית ובילדים. בפסק הדין האחרון, מיספר 284, נאמר ששתיים לבעלי לשאת אשה אחרת. כתוב עוד שאתה, כבוד הרב, צריך לחתום על פסק הדין הזה. "רואה אני כך איש שיכול לעשות רדיצקע עימי, ולא לשלול ממני זכות האמהות וקיום של כבוד". מלישכתו של הרב גורן השיבו כי הוא אינו יכול להתערב בסיכוך הזה בין בעל לאשתו. לבסוף חתם על פסק הדין.

ללא רכוש

הרד עמדה בסירובה, אם מחמת תמימות ואמונה — מופרכת לגמרי — כי לבסוף ישוב בעלה אליה, ואם מחמת עצה של עוררדיין בלתי מנוסה.

האשר

את דירתה, נתנה פירסום לסיפור. השנים שחלפו מאז לא הקדו את הכאב. במשך שש שנים התנהלו בין הדי שניים מישפטי גירושין. מתוך רפי הדי סיכומים והתביעות עולה כי חיה הנישואין היו קשים, אפלים.

"אי אפשר לתאר את הכל, את ההשפלה, את הסייטם", אומרת חרד. מתוך כתבי הסיכומים באחד הדיונים בבית הדין: "כדי להיפטר מאשתו זרק עליה בהזדמנות כיריים בראשה. בעיקבות כך חלתה".

מתוך עדותו של הפרופסור, פינחס לרמן, מבית הדין בלונדון: "עד 1966 היתה האשה בריאה, ואז נחבלה בראשה. מחלתה אינה תורשתית, אלא נרכשת".

אחר כך, כמו בבדיחה על רוצח הוריו המתלונן כי הוא יתום, טען חרד כי בעיקבות מחלת אשתו היא איבדה את יכולת התיפקוד, לכן הוא נאלץ לגרשה.

ועוד מתוך כתבי הסיכומים: הבעל, העובד כעיתונאי מצליח, רואה עצמו מתקדם, ובעיניו אשתו כבר לא מתאימה לו. נוח לו יותר לצאת בחברה כשעל זרועותיו תלויה נערת זוהר, ומי שסיכך ברצונו להיפטר מאשתו הפרי מיטיב".

תצלום באלבום: שלוש נשים יושבות על החול, סמוך לקרמיהם, באילת. גבן למצלמה. אחת מהן היא שושנה רותיו של בעלה. חיה חרד משתכשכת במייהים, שימלה שחורה לגופה, שמחה, אפילו צוהלת. אז עדיין לא ידעה דבר. אשה תמימה. היא ראתה הכל ולא הבינה. שוב ושוב ביקשה מבעלה ש ינסה להתקרב אליה, לחזור ולהיות בעלה מרכב. "רב ידוע מנתיבות יפטר בנינו", אמרה, מתחננת כי בעלה ייאות להצטרף אליה ויחד יסעו אל הצדיק מנתיבות.

אחרי תחנונים אינספור כאילו נעתר חרד לבקשת אשתו. היא נכנסה ל"מכונתו. בתום נסיעה בת שעה מצאה עצמה במישרו של עוררדיין תל"א, איבדי, מנשה ברשילסון. "בעלך בוגר בך", נאמר לה, "הניח לו לגרשה". המומה, הביטה בבעלה. הוא היגה ב"ראשו. "גם משה רייך התגרש, זו לא בוסה", דחקו בה הנוכחים.

מאוד. לעיתים, במקום להשיב תשובה מילולית, היא מושיטה מיסמך כלשהו, סימום של תהליך הגירושין, כשאיבדה

"אי אפשר ללחוץ!"

מאיר גבאי, נציג שירות המדינה: את נושא גירושיו של חרד איננו יכולים להביא בחשבון כאשר אהנו מחליטים על העסקתו. המדינה אינה מתערבת בתחום הפרטי. באשר לדו"ח מבקרה המדינה זה אינו מיקרה רגיל של עבירה פלילית. תקנון שירות המדינה קובע כי אדם יכול להתקבל לעבודה ב"רות, אם לא עבר עבירה פלילית. אם לא עבר עבירה פלילית שאירעה לפני שנים רבות, או שאין לה נגיעה לתחום עבודתו, מובא הנושא לדיון לפני ועדת השירות, וזו מחליטה אם לאשר את העסקתו או לדחותה.

מימצי דו"ח מבקרה המדינה אינם מהווים עבירה פלילית. זה נושא מורכב. אבי דוק את המיקרה, לא אוכל להבטיח תשובה. אולי בעוד כמה שבועות אוכל לומר מה החלטתי.

בנעמ"ח אומרים כי תפיק דו"ח האירגון הוא לפי שניע לנשים במצוקה. רונית לב"ארי מהאגף למניעת אלימות מות במישפחה: האירגון אינו אמור ללחוץ על מעסיקים שלא יעסיקו גברים, המתנהגים אל נשותיהם באלימות כלשהי. התופעה הזו כל כך נפוצה, עד שיש סכנה שאם יפטר את כל הגברים האלה ממישרותיהם, יישארו אלפי מישרות פנויות.

7100 דולר מקופת המדינה

בדיווחים החודשיים, לתקופה אוגוסט 1983 - מארס 1985, נכללו הוצאות של הקופה הקטנה בסך כ-100 מיליון דולר. הוצאות אלה מסתכמות בכמה מאות דולרים מדי חודש, והן לא לוו באסמכתות כלשהן. אפשרויות הבקרה והמיקוח בארץ על הוצאות הכספיות של הנציגות היו מוגבלים ביותר. החל בראשית שנת הכספים 1985 שונו ההסדרים בדבר הניהול הכספי של

של 2909.18 דולר. הסכום נוכח משכרו במאי 1984. ב-1 ביוני 1984 הוא משה, באי שור המישרד, מחשבון התיפעול של הנציגות, מקדמה בסך 3700 דולר, כך שלמעשה מסתכם חובו ב-7100 דולר. עד לסיום הביקורת, באוגוסט 1985, סכום זה, הכולל את המקדמה, טרם הוחזר. על הוצאות בסך 15,382 דולר, בגין אש"ל והוצאות נוספות, לא

דו"ח מבקרה המדינה מיספר 36, שפורסם במחצית מאי 1986, מו"תח ביקורת קשה על עמוס חרד, אז ראש הנציגות של מישרד העבודה והרווחה בניו יורק: "ראש הנציגות משך מחשבון התיפעול של הנציגות, לפקודתו, מדי חודש, בחודשים יולי 1983 - מארס 1985, סך של 300 דולר בחודש בגין השלמת שכר הדירה והשתתפות באחזקת הבית. המשיכות הסתכמו ב-6300 דולר.

בדצמבר 1983 כתב החשב הכ"ל לוי במישרד האוצר לחשב המיש"רד כי הוא רואה בחומרה רבה ביצוע תשלומים אישיים חריגים, אשר אמורים להיות משולמים מהמשכורת.

בפברואר 1984 פנה חשב המיש"ר לראש הנציגות וביקש להחזיר את כל התשלומים האישיים, ול-סיים את החזרתם עד ל-31.3.84. מאחר שעד המועד האמור לא הוחזרו הכספים כנדרש, הורה חשב המיש"ר, בראשית מאי 1984, לחשב מישרד החוץ, לנכות ממשכורתו של ראש הנציגות סך

נמצא, כראש הנציגות משך מחשבון התיפעול של הנציגות לפקודתו, מדי חודש, בחודשים יולי 1983 - מארס 1985 סך של \$100 בחודש בגין השלמת שכר דירה ו-200 נוספים בגין השתתפות באחזקת הבית: המשיכות הסתכמו ב-56,300, מהם \$2,700 בשנת הכספים 1983 ו-33,600 בשנת הכספים 1984.

קטע מדו"ח מבקרה המדינה

משך מחשבון התיפעול של הנציגות. המציאה הנציגות והטיפול בהוצאת הזמנות על מינהל הכספים של הנציגות, בתקופת כהונתו של חרד, מותח המבקר ביקורת קשה. הנציגות לא העבירה לחשבונות המיש"ר דו"ח על הוצאותיה, ואת האסמכתות הנלוות להן לחודש מארס 1985.